Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/454

10.3.2025

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2025/454,

7. märts 2025,

millega kehtestatakse õigusnormid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1689 kohaldamiseks seoses sõltumatutest tehisintellekti valdkonna ekspertidest koosneva teaduskomisjoni loomisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrust (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828, ([1]) eriti selle artikli 68 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Selleks et toetada määruse (EL) 2024/1689 kohaseid täitmise tagamise toiminguid ning nõustada ja toetada Euroopa tehisintellektiametit (edaspidi „tehisintellektiamet“) tema ülesannete täitmisel, tuleks luua sõltumatutest tehisintellekti valdkonna ekspertidest koosnev teaduskomisjon (edaspidi „teaduskomisjon“).

(2) Teaduskomisjoni liikmed tuleks määrata objektiivsete kriteeriumide alusel ning avaliku osalemiskutse tulemuste põhjal. Osalemiskutses sisalduvate valikukriteeriumidega tuleks tagada, et valitakse hea kvalifikatsiooniga multidistsiplinaarsed ja interdistsiplinaarsed eksperdid, kellel on piisavad ja ajakohased teaduslikud, sotsiaaltehnilised või tehnilised eksperditeadmised, mis puudutavad tehisintellektiga seotud eri aspekte või tehisintellekti mõju või on muul viisil määruse (EL) 2024/1689 tulemusliku täitmise tagamise seisukohast asjakohased, sealhulgas eksperditeadmised tehisintellekti kasutusvaldkondades, põhiõiguste ja võrdõiguslikkuse vallas, ning kes on võimelised tegutsema sõltumatult ja avalikes huvides. Osalemiskutses tuleks kindlaks määrata kandideerimismenetlus. Tõendavate dokumentidena võidakse arvesse võtta liidu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonda kuuluva Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriigi ametiasutuse väljastatud avaldusi, mis kinnitavad kandidaatide teaduslikke, sotsiaaltehnilisi või tehnilisi teadmisi.

(3) Selleks et tagada teaduskomisjoni tõhus toimimine ning eksperditeadmiste mitmekesisus, leiti Euroopa tehisintellekti nõukojaga (edaspidi „tehisintellektinõukoda“) konsulteerides, et määratavate ekspertide arv ei tohiks olla suurem kui 60. Teaduskomisjoni määratavate ekspertide arv tuleks iga ametiaja jaoks eraldi kindlaks määrata ja osalemiskutses ära näidata, lähtudes eeldatavast töökoormusest ja vajalikest eksperditeadmistest, mis määratakse kindlaks tehisintellektinõukojaga konsulteerides. Komisjon hindab saadud kogemuste põhjal maksimaalset ekspertide arvu ja kaalub selle läbivaatamist käesoleva määruse võimaliku läbivaatamise raames.

(4) Kindlaks tuleks määrata eri eksperdirühmade valimise põhimõtted. Komisjon peaks ekspertide valimisel võimaluste piires tagama soolise tasakaalu ja geograafiliselt erapooletu esindatuse. Geograafiliselt erapooletu esindatuse saavutamiseks tuleks ametisse nimetada vähemalt üks kodanik igast liidu liikmesriigist ja igast Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riigist, mis on Euroopa Majanduspiirkonna liige, tingimusel et nendest riikidest on olemas kandidaat, kes vastab konkursikutses kindlaks määratud kriteeriumidele. Igal juhul ei tohiks ühestki nimetatud riigist olla rohkem kui kolm eksperti. Tunnistades erinevate vaatenurkade kajastamise olulisust teaduskomisjonis, peaks olema võimalik määrata ekspertideks ka kolmandate riikide kodanikke. Siiski peaks

([1]) ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

vähemalt neli viiendikku teaduskomisjoni ekspertidest olema liidu liikmesriikide või Euroopa Majanduspiirkonna liikmeks olevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide kodanikud.

(5) Teaduskomisjoni tõhusa toimimise tagamiseks peaksid tehisintellektiamet ja Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus tagama ühiselt selle sekretariaaditeenused.

(6) Teaduskomisjoni ülesehitus peaks olema piisavalt paindlik, et eksperditeadmisi saaks vajaduspõhiselt kasutada. Selleks peaksid esimees ja sekretariaat määrama teaduskomisjoni individuaalsete ülesannete jaoks raportööri ja nende täitmise eest vastutavad isikud, võttes muu hulgas arvesse ekspertide teadmisi, sealhulgas valdkondlikke eksperditeadmisi, kättesaadavust, võimalikke huvide konflikte ja julgeolekuküsimusi.

(7) Võttes arvesse asjaolu, et teaduskomisjon annab määruse (EL) 2024/1689 kohaseid täitmise tagamise toiminguid toetades panuse liidu poliitika eesmärkide saavutamisse, peaksid eksperdid saama piisavat tasu ülesannete eest, mida nad teaduskomisjonis tehisintellektiameti taotlusel täidavad. Kõnealune tasu tuleks kindlaks määrata kooskõlas komisjonis kehtivate sätetega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1046 ([2]) artikliga 237.

(8) Teaduskomisjoni eksperdid peaksid selleks, et vältida oma ülesannete täitmisel huvide konflikte, olema sõltumatud kõigist tehisintellektisüsteemide või üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujatest ning tegutsema sõltumatult, erapooletult ja objektiivselt. Selleks et tagada usaldus teaduskomisjoni töö vastu, peaksid eksperdid koostama huvide deklaratsiooni ja kohustuste deklaratsiooni, milles nad kohustuvad tegutsema avalikes huvides ja mis tehakse avalikult kättesaadavaks. Samal eesmärgil tuleks teaduskomisjoni ülesandeid täita läbipaistvalt ja selle liikmete nimekiri peaks olema avalikult kättesaadav.

(9) Selleks et võimaldada määruse (EL) 2024/1689 tulemusliku täitmise tagamiseks vajaliku riikliku suutlikkuse suurendamist, peaks liikmesriikide turujärelevalveasutustel olema võimalik kasutada teaduskomisjoni abi, et toetada kõnealuse määruse kohaseid täitmise tagamise toiminguid. Tehisintellektiamet peaks nägema ette praktilised vahendid, mis võimaldavad liikmesriikidel sellist toetust taotleda. Taotlused peaksid olema vajalikud ja proportsionaalsed ning tehisintellektiamet peaks neid õigeaegselt menetlema.

(10) Tagamaks, et teaduskomisjon saab tehisintellektiametile tõhusalt esitada kvalifitseeritud hoiatusteateid vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artiklile 90, tuleks kindlaks määrata selliste kvalifitseeritud hoiatusteadete esitamise tingimused, menetlused ja üksikasjalik kord. Tehisintellektiamet peaks looma turvalise liidese, mille kaudu teaduskomisjon saab edastada kvalifitseeritud hoiatusteateid ja neid toetavaid tõendeid. Võttes arvesse kvalifitseeritud hoiatusteate asjakohasust ja võimalikku mõju üldotstarbelise tehisintellektimudeli pakkujale, peaks otsus sellise hoiatusteate puhul olema tehtud vähemalt teaduskomisjoni liikmete lihthäälteenamusega.

(11) Selleks et anda teaduskomisjonile volitused määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 3 sätestatud ülesannete tulemuslikuks täitmiseks, tuleks kindlaks määrata tingimused, menetlused ja üksikasjalik kord, mille alusel teaduskomisjon ja selle liikmed saavad taotleda tehisintellektiametilt oma ülesannete täitmiseks abi. Eelkõige tuleks ette näha kord, mille alusel teaduskomisjon saab taotleda, et komisjon esitaks üldotstarbelise tehisintellektimudeli pakkujale määruse (EL) 2024/1689 artikli 91 lõike 3 kohase teabenõude.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

(12) Taotluse peaks esitama teaduskomisjoni liige, kes on määratud teaduskomisjoni konkreetse ülesande raportööriks, ning taotlust peab toetama vähemalt kolmandik teaduskomisjoni liikmetest. Taotluses tuleks nõuetekohaselt põhjendada, miks teabetaotlus ja taotletud teabele juurdepääs on teaduskomisjoni ülesannete täitmiseks vajalik. Tehisintellektiamet peaks hindama taotluse vajalikkust ja proportsionaalsust, võttes arvesse vajadust kaitsta ärisaladusi ja konfidentsiaalset äriteavet. Kui tehisintellektiamet otsustab taotluse rahuldada, peaks ta koostama pakkujale teabenõude, mille esitab komisjon, ning tegema saadud teabe teaduskomisjoni asjaomastele liikmetele kättesaadavaks. Sellise teabe kättesaadavaks tegemisel peaks tehisintellektiamet võtma kasutusele turvalised, eesmärgipärased ja piisavalt kõrgetasemelised tehnilised vahendid ning piirduma andmete kättesaadavaks tegemisel üksnes nendele teaduskomisjoni liikmetega, kes taotluse esitasid – st määratud raportöör ja teaduskomisjoni vastava ülesande täitjad. Iga taotluse esitanud liige peaks enne andmete saamist esitama deklaratsiooni selle kohta, et ta kavatseb saadud teavet kasutada üksnes nimetatud eesmärgil, ning kirjeldama andmete käitlemise korda ja kaitsemeetmeid, millega tagatakse andmete konfidentsiaalsus. Tehisintellektiametil peaks olema võimalik taotlus tagasi lükata, kui tal on teaduskomisjoni liikme esitatud teabe põhjal alust eeldada, et on olemas mõistlikult prognoositav oht seoses andmete turvalisuse või konfidentsiaalsusega.

(13) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas tehisintellektikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad järgmise kohta:

a) sõltumatutest tehisintellekti valdkonna ekspertidest koosneva teaduskomisjoni loomine ja tegevus;

b) sätted tingimuste, menetluste ja üksikasjaliku korra kohta, mille alusel teaduskomisjon ja selle liikmed edastavad kvalifitseeritud hoiatusteateid ning taotlevad teaduskomisjoni ülesannete täitmisel tehisintellektiameti abi.

II PEATÜKK

TEADUSKOMISJONI LOOMINE JA TEGEVUS

Artikkel 2

Teaduskomisjoni loomine

Käesolevaga luuakse sõltumatutest tehisintellekti valdkonna ekspertidest koosnev teaduskomisjon (edaspidi „teaduskomisjon“).

Artikkel 3

Teaduskomisjoni koosseis ja liikmete valikukriteeriumid

1. Eksperdid määratakse teaduskomisjoni osalemiskutse alusel, lähtudes kõnealuses kutses sätestatud valikukriteeriumidest.

2. Iga artiklis 4 osutatud ametiaja jaoks määrab komisjon Euroopa tehisintellekti nõukojaga (edaspidi „tehisintellektinõukoda“) konsulteerides kindlaks ekspertide arvu, mis esitatakse lõikes 1 osutatud osalemiskutses. Teaduskomisjoni ekspertide arv ei tohi mingil juhul olla suurem kui 60.

3. Ekspertide valimisel peetakse silmas vajadust tagada järgmine:

a) multi- ja interdistsiplinaarsed, piisavad ja ajakohased teaduslikud, tehnilised või sotsiaaltehnilised eksperditeadmised, mis on seotud tehisintellekti või tehisintellekti mõjuga või muul viisil määruse (EL) 2024/1689 tulemusliku täitmise tagamiseks olulised, sealhulgas vajaduse korral eksperditeadmised tehisintellekti kasutusvaldkondades ning põhiõiguste ja võrdõiguslikkuse kohta;

b) sõltumatus tehisintellektisüsteemi või üldotstarbelise tehisintellektimudeli pakkujast, nagu on sätestatud määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõike 2 punktis b;

c) erapooletus ja objektiivsus, nagu on sätestatud määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 4;

d) suutlikkus tegutseda hoolsalt, täpselt ja objektiivselt.

4. Komisjon peab ekspertide valimisel tagama, et teaduskomisjoni ekspertideks nimetatakse vähemalt üks ja mitte rohkem kui kolm kodanikku igast liidu liikmesriigist ja igast Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riigist, mis on Euroopa Majanduspiirkonna liige, kui asjaomasest riigist on konkursikutses sätestatud kriteeriumidele vastavaid taotlejaid ja kui nii on võimalik asjakohaseid pädevusvaldkondi piisavalt hästi katta. Liidu liikmesriikide ja Euroopa Majanduspiirkonna liikmeks olevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide kodanikud peavad moodustama vähemalt neli viiendikku teaduskomisjoni ekspertidest.

5. Komisjon tagab ekspertide valimisel võimaluste piires soolise tasakaalu. Seega kui valik on vaja teha kahe võrdse kvalifikatsiooniga kandidaadi vahel, eelistab komisjon alaesindatud sugu.

6. Eksperdid, kes vastavad konkursikutses sätestatud kriteeriumidele, kuid keda ei nimetata teaduskomisjoni liikmeks, kantakse ekspertide reservnimekirja (edaspidi „reservnimekiri“), mis on kehtiv artiklis 4 osutatud eksperdikomisjoni ametiaja jooksul.

Artikkel 4

Ametiaeg

1. Eksperdid nimetatakse teaduskomisjoni liikmeteks kaheks aastaks võimalusega ametiaega pikendada.

2. Kui ekspert astub tagasi või ei vasta enam käesoleva määruse artiklites 10 ja 13 või Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 339 esitatud tingimustele, võib komisjon eksperdi ametist vabastada.

3. Kui ekspert tema ametiaja jooksul ametist vabastatakse, nimetab komisjon eksperdi ülejäänud ametiajaks reservnimekirjas olevate ekspertide hulgast või vajaduse korral osalemiskutse alusel. Asendaja määramisel püüab komisjon tagada eksperditeadmiste järjepidevuse, geograafilise esindatuse ja soolise tasakaalu.

Artikkel 5

Esimees ja aseesimees

1. Iga artiklis 4 osutatud ametiaja alguses nimetab komisjon teaduskomisjoni liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe. Selleks esitab teaduskomisjon oma liikmete lihthäälteenamusega soovituse esimehe ja aseesimehe kohale oma liikmete hulgast.

2. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg on sama nagu teaduskomisjoni artiklis 4 osutatud ametiaeg ja seda võib üks kord pikendada. Kui esimees või aseesimees on vaja ametiaja jooksul asendada, järgitakse lõikes 1 osutatud menetlusi ning asendaja jääb ametisse ülejäänud ametiajaks.

Artikkel 6

Sekretariaat

1. Teaduskomisjoni sekretariaaditeenused (edaspidi „sekretariaat“) tagavad ühiselt Tehisintellektiamet ja Teadusuuringute Ühiskeskus.

2. Sekretariaadi ülesanne on toetada eksperdirühma, et see saaks tõhusalt toimida. Sekretariaat teeb eelkõige järgmist:

— teeb kindlaks võimalikud huvide konfliktid ja ohjab neid;

— jälgib, et peetakse kinni artiklis 8 osutatud kodukorrast ja et reageeritakse määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 3 osutatud ülesannete täitmise taotlustele;

— menetleb taotlusi, mille turujäelevalveasutused on teadusnõukogule täiendavate eksperdihinnangute saamiseks esitanud;

— menetleb liikmesriikide taotlusi saada ekspertidelt toetust määruse (EL) 2024/1689 täitmise tagamiseks riiklikul tasandil.

Artikkel 7

Ülesannete täitmine ja dokumentide ettevalmistamine

1. Komisjon nimetab esimehega konsulteerides teaduskomisjoni ülesannete täitmiseks teaduskomisjoni liikmed, tuginedes ekspertide teadmistele, kättesaadavusele ja muudele teguritele, mis on olulised käsiloleva ülesande tõhusaks täitmiseks, võttes sealhulgas arvesse võimalikke huvide konfliktide ja julgeolekuprobleeme. Teaduskomisjoni liikmetega konsulteeritakse enne nende võimalikku ametisse nimetamist ja neil on võimalus väljendada oma huvi ametisse nimetamise vastu.

2. Komisjon võib iga määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõike 3 kohase ülesande jaoks määrata esimehega konsulteerides raportööri ja kaks ülesande täitjat. Teaduskomisjoni liikmed võivad igal ajal omal algatusel koostada kvalifitseeritud hoiatusteateid vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artiklile 90 või täita muid teaduskomisjoni ülesandeid.

3. Kui ekspert ei ole enam võimeline talle määratud ülesannet tõhusalt täitma, teavitab ekspert sellest komisjoni, kes nimetab lõikes 1 sätestatud tingimustel ja esimehega konsulteerides teaduskomisjoni teise liikme.

4. Kui komisjon määrab teaduskomisjonist eksperdi, kes viib tema nimel läbi hindamisi vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 92 lõikele 2, hindab komisjon, kas selline määramine võiks mõjutada eksperdi suutlikkust täita ülesannet, mis talle teaduskomisjonis praegu määratud on, sõltumatult, erapooletult ja objektiivselt. Kui komisjon jõuab järeldusele, et selline määramine võib eksperdi suutlikkust negatiivselt mõjutada, vabastatakse ekspert talle praegu määratud ülesande täitmisest, mis määratakse teisele teaduskomisjoni liikmele lõikes 1 sätestatud tingimustel.

5. Teaduskomisjon võib korraldada sidusrühmadega temaatilisi kuulamisi, et koguda tõendeid oma ülesannete ettevalmistamiseks vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikele 3 ja artiklile 90. Selleks võib esimees, kui vähemalt kolm komisjoni liiget seda taotlevad, paluda sekretariaadil sellised kuulamised korraldada. Temaatilistes kuulamistes osalejad ja kuulamiste järeldused tehakse komisjoni sihtotstarbelisel veebisaidil üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 8

Töökord

1. Teaduskomisjon võtab sekretariaadi ettepanekul ja tema nõusolekul liikmete lihthäälteenamusega vastu töökorra.

2. Teaduskomisjoni töökorras määratakse muu hulgas kindlaks järgmine:

a) menetlused teaduskomisjoni ülesannete täitmiseks, millele on osutatud määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 3;

b) nõuded, millega tagatakse käesoleva määruse artiklites 10–13 sätestatud põhimõtete järgimine;

c) hääletamisega seotud eeskirjad, sealhulgas vaikiva nõusoleku menetluse teel.

3. Teaduskomisjon vaatab kokkuleppel sekretariaadiga töökorra läbi vähemalt iga kahe aasta järel, et kontrollida selle panust teaduskomisjoni tõhusasse toimimisse ja vajaduse korral ajakohastab seda.

4. Töökord tehakse sihtotstarbelisel komisjoni veebisaidil üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 9

Töötasu

1. Eksperte tasustatakse, kui nad on määratud vastavalt komisjonis kehtivatele sätetele teaduskomisjoni ülesannete täitmise raames raportööriks või ülesande täitjaks, kui tehisintellektiamet on selliste ülesannete täitmise neile määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõike 3 kohaselt ülesandeks teinud.

2. Komisjon hüvitab kooskõlas komisjonis kehtivate sätetega ekspertide reisikulud ja kui sekretariaat seda asjakohaseks peab, siis ka elamiskulud, mis on seotud teaduskomisjoni tegevusega. Need kulud hüvitatakse summade piires, mis on komisjoni talitustele selleks otstarbeks iga-aastase vahendite eraldamise korra kohaselt eraldatud.

Artikkel 10

Sõltumatus, erapooletus ja objektiivsus

1. Eksperdid nimetatakse ametisse või määratakse isikuliselt. Nad ei saa delegeerida vastutust teistele isikutele.

2. Eksperdid peavad olema sõltumatud kõigist tehisintellektisüsteemide või üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujatest määruse (EL) 2024/1689 tähenduses; eksperdid ei tohi kogu artiklis 4 osutatud ametiaja jooksul töötada sellise pakkuja juures ega olla temaga lepingulises suhtes, sest see võib mõjutada nende sõltumatust, erapooletust ja objektiivsust.

3. Nad esitavad huvide deklaratsiooni, milles on märgitud kõik huvid, mis võivad kahjustada nende sõltumatust, erapooletust ja objektiivsust või mida võib mõistlikult pidada neid kahjustavaks, sealhulgas kõik olulised asjaolud, mis on seotud nende lähedaste pereliikmetega. Huvide deklaratsiooni vorm esitatakse osalemiskutse lisas ja huvide deklaratsioon esitatakse taotluse osana.

4. Eksperdid ajakohastavad oma huvide deklaratsiooni

— enne teaduskomisjoni liikmeks nimetamist või reservnimekirja kandmist;

— alati, kui asjaolud muutuvad.

5. Kui lõigetes 1–4 osutatud kohustusi ei täideta, võib tehisintellektiamet võtta kõik asjakohased meetmed, sealhulgas vabastada eksperdi teaduskomisjonist.

Artikkel 11

Kohustus

1. Eksperdid võtavad kohustuse tegutseda avalikes huvides ja järgida artiklites 10–13 loetletud põhimõtteid. Selleks allkirjastavad nad kohustuse võtmise deklaratsiooni.

2. Eksperdid peavad vastama esimehe ja sekretariaadi taotlustele ja muudele teadetele. Nad teevad kõik vajaliku, et täita neile määratud ülesanded oma võimete piires ja määratud tähtpäevaks, nagu on kirjeldatud artiklis 8 osutatud töökorras.

Artikkel 12

Läbipaistvus

Teaduskomisjon peab tegutsema läbipaistval viisil. Sekretariaat teeb komisjoni sihtotstarbelisel veebisaidil üldsusele viivitamata kättesaadavaks järgmise:

— teaduskomisjoni määratud ekspertide nimed;

— teaduskomisjoni määratud ekspertide elulookirjeldused ning huvide, konfidentsiaalsus- ja kohustuse võtmise deklaratsioonid;

— artiklis 8 osutatud teaduskomisjoni töökorra;

— arvamused või soovitused, mis on esitatud määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõike 3 kohaste ülesannete täitmisel, välja arvatud juhul, kui see hõlmaks konfidentsiaalse äriteabe, ärisaladuste või liidu strateegiliste huvide avalikustamist;

— osalemine artikli 7 lõikes 4 osutatud temaatilistel kuulamistel ja nende järeldused.

Artikkel 13

Konfidentsiaalsus

1. Eksperdid ei tohi avaldada teaduskomisjonis töötamise käigus või käesoleva määrusega reguleeritud muu tegevuse käigus saadud konfidentsiaalset teavet. Selleks allkirjastavad nad konfidentsiaalsusdeklaratsiooni.

2. Eksperdid järgivad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 339 sätteid.

3. Eksperdid peavad järgima komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ([3]) ja (EL, Euratom) 2015/444 ([4]) sätestatud konfidentsiaalsusnõudeid, mis käsitlevad ELi salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe kaitset.

4. Kui lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud kohustusi ei täideta, võib tehisintellektiamet võtta kõik asjakohased meetmed, sealhulgas vabastada eksperdi teaduskomisjonist.

([3]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([4]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

III PEATÜKK

TURUJÄRELEVALVEASUTUSTE TOETAMINE

Artikkel 14

Turujärelevalveasutuste esitatud toetustaotlus

1. Tehisintellektiamet annab turujärelevalveasutustele praktilised vahendid, et taotleda teaduskomisjonilt toetust määruse (EL) 2024/1689 kohaste turujärelevalvetoimingute tegemisel.

2. Igas teaduskomisjonile esitatud toetustaotluses tuleb selgelt märkida taotletava abi eesmärk, mis peab olema seotud määruse (EL) 2024/1689 kohaste turujärelevalvetoimingutega, ning põhjendada teaduskomisjoni abi taotlemise vajalikkust ja proportsionaalsust.

3. Tehisintellektiamet hindab toetustaotluse vajalikkust ja proportsionaalsust, võttes arvesse teaduskomisjoni olemasolevat suutlikkust ja vajadust tagada kõigile liikmesriikidele tõhus juurdepääs eksperdiabile.

4. Kui tehisintellektiamet jõuab pärast lõikes 3 osutatud hindamist järeldusele, et taotlus on vajalik ja proportsionaalne, määrab komisjon artikli 7 kohase ülesande jaoks raportööri ja kaks ülesande täitjat.

5. Kui tehisintellektiamet teeb kindlaks, et taotletud toetus ei ole vajalik ega proportsionaalne, teavitab ta sellest taotluse esitanud turujärelevalveasutust, esitades keeldumise põhjused.

6. Tehisintellektiamet peab taotluse menetlema kahe nädala jooksul alates täieliku taotluse saamisest. Tehisintellektiamet võib igal ajal enne otsuse tegemist küsida taotluse esitanud turujärelevalveasutuselt taotluse põhjendamiseks lisateavet. Sellisel juhul ei loeta taotlust enne lisateabe saamist täielikuks.

IV PEATÜKK

ABITAOTLUSED

Artikkel 15

Tehisintellektiametile esitatud abitaotlus

1. Kui teaduskomisjon taotleb kooskõlas määruse (EL) 2024/1689 artikli 91 lõikega 3, et komisjon esitaks üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujale nõude dokumentide või teabe saamiseks ning juurdepääsu võimaldamiseks saadud teabele sellises ulatuses, nagu see on vajalik ja proportsionaalne määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 3 osutatud ülesande täitmiseks (edaspidi „abitaotlus“), võetakse nõuetekohaselt arvesse vajadust kaitsta ärisaladusi ja konfidentsiaalset äriteavet.

2. Tehisintellektiametile võib abitaotluse esitada teaduskomisjoni liige, kelle sekretariaat on määranud teaduskomisjoni ülesande raportööriks. Sellise taotluse saab esitada üksnes juhul, kui vähemalt üks kolmandik teaduskomisjoni liikmetest on raportöörile selleks loa andnud.

3. Abitaotluses peavad olema selgelt märgitud taotluse esitanud raportööri ja asjaomase ülesande täitjate nimed ning taotletava abi eesmärk ja see peab olema rangelt kooskõlas teaduskomisjoni ülesannete täitmisega vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikele 3. Selleks et tõendada sellise taotluse vajalikkust ja proportsionaalsust, nagu on nõutud määruse (EL) 2024/1689 artikli 91 lõikes 3, tuleb taotluses põhjendada järgmist:

a) taotletud abi andmisest keeldumine takistab taotluse esitanud raportööril täita määruse (EL) 2024/1689 artikli 68 lõikes 3 osutatud ülesannet;

b) nõutavate dokumentide ja teabe hulk, ulatus, detailsus ja liik piirdub ülesande täitmiseks vajalikuga.

Artikkel 16

Abitaotluse menetlemine

1. Tehisintellektiamet hindab, kas üldotstarbelise tehisintellektimudeli pakkujale dokumentide või teabenõude esitamine on teaduskomisjoni ülesannete täitmiseks vajalik ja proportsionaalne, võttes arvesse vajadust kaitsta ärisaladusi ja konfidentsiaalset äriteavet.

2. Kui tehisintellektiamet jõuab pärast lõikes 1 osutatud hindamist järeldusele, et abitaotlus on vajalik ja proportsionaalne, võib ta valmistada komisjoni jaoks ette otsuse esitada üldotstarbelise tehisintellektimudeli pakkujale määruse (EL) 2024/1689 artikli 91 kohane nõue dokumentide või teabe saamiseks ning teeb teaduskomisjonile saadud dokumendid või teabe kättesaadavaks.

3. Kui tehisintellektiamet leiab, et taotletud toetus ei ole vajalik ega proportsionaalne, teatab ta sellest teaduskomisjonile ning esitab keeldumise põhjused.

4. Tehisintellektiamet annab tehisintellektinõukojale korrapäraselt aru saadud taotlustest ja nende taotlustega seoses tehtud otsustest.

5. Tehisintellektiamet peab taotlused menetlema taotluse kahe nädala jooksul alates täieliku taotluse saamisest. Tehisintellektiamet võib igal ajal enne otsuse tegemist küsida taotluse esitanud teaduskomisjoni liikmelt taotluse põhjendamiseks lisateavet. Sellisel juhul ei loeta taotlust enne lisateabe saamist täielikuks.

Artikkel 17

Saadud dokumentide või teabe kättesaadavaks tegemise tingimused

1. Tehisintellektiamet tagab turvalised vahendid, mille abil ta saab teha teaduskomisjoni taotlevale raportöörile kättesaadavaks saadud dokumendid või teabe, mida komisjon on abitaotluse alusel nõudnud.

2. Juurdepääs taotletud teabele on üksnes määratud raportööril ja asjaomase ülesande täitjatel ning see on ajaliselt piiratud, kuid nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral on võimalik seda aega pikendada.

3. Enne saadud dokumentide või teabe kättesaadavaks tegemist nõuab tehisintellektiamet, et raportöör esitaks järgmise:

a) kinnitus, et teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse artikli 15 lõikes 3 osutatud eesmärkidel;

b) saadud teabe konfidentsiaalse käsitlemise tagamise korra ja kaitsemeetmete kirjeldus.

4. Tehisintellektiametil on võimalus keelduda andmete kättesaadavaks tegemisest, kui tal on lõikes 3 esitatud teabe põhjal alust eeldada, et on olemas mõistlikult prognoositav oht seoses andmete turvalisuse või konfidentsiaalsusega.

V PEATÜKK

KVALIFITSEERITUD HOIATUSTEADETE ESITAMINE

Artikkel 18

Kvalifitseeritud hoiatusteadete esitamise kord

1. Selleks et esitada tehisintellektiametile kvalifitseeritud hoiatusteade määruse (EL) 2024/1689 artikli 90 lõike 1 kohaselt, on vaja teaduskomisjoni otsust, mis on vastu võetud vähemalt liikmete lihthäälteenamusega. Teaduskomisjon võib kehtestada artiklis 8 osutatud töökorras konkreetsema korra.

2. Kvalifitseeritud hoiatusteated peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja sisaldama vähemalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 90 lõikes 3 sätestatud teavet.

3. Tehisintellektiamet loob spetsiaalse liidese kvalifitseeritud hoiatusteadete turvaliseks edastamiseks. Liides peab võimaldama vähemalt järgmist:

a) edastada kvalifitseeritud hoiatusteateid vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 90 lõikele 1;

b) võtta tagasi kvalifitseeritud hoiatusteateid, parandada nendes sisalduvat teavet ja muuta teateid;

c) sulgeda kvalifitseeritud hoiatusteateid.

Artikkel 19

Kvalifitseeritud hoiatusteadete menetlemine

1. Tehisintellektiamet hindab määruse (EL) 2024/1689 artikli 90 lõike 1 kohaselt sisestatud kvalifitseeritud hoiatusteateid ja otsustab, kas võtta kasutusele kõnealuse määruse artiklites 91–93 sätestatud meetmed. Kui tehisintellektiamet otsustab artiklites 91–93 sätestatud meetmeid mitte võtta, sulgeb ta kvalifitseeritud hoiatusteate.

2. Tehisintellektiamet peab kvalifitseeritud hoiatusteate menetlema kahe nädala jooksul alates täieliku kvalifitseeritud hoiatusteate saamisest. Tehisintellektiamet võib igal ajal enne otsuse tegemist küsida taotluse esitanud teaduskomisjoni liikmelt taotluse põhjendamiseks lisateavet. Sellisel juhul ei loeta kvalifitseeritud hoiatusteadet enne lisateabe saamist täielikuks.

3. Enne lõikes 1 osutatud meetmete võtmist teavitab tehisintellektiamet tehisintellektinõukoda vastavalt määruse (EL) 2024/1689 artikli 90 lõikele 2.

4. Kui tehisintellektiamet otsustab algatada määruse (EL) 2024/1689 artiklite 91–93 kohase meetme, määrab sekretariaat teaduskomisjoni esimehega konsulteerides raportööri ja kaks ülesande täitjat, kes nõustavad komisjoni meetmete vastuvõtmisel.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. märts 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN